

Énekverses istentiszteleti rend

Az énekverses istentiszteleti rend felépítése

I. ELŐKÉSZÜLET

HARANGOZÁS, [BEVONULÁS]
KÖSZÖNTÉS
ELŐJÁTÉK ÉS GYÜLEKEZETI ÉNEK
ISTEN NEVÉNEK SEGÍTSÉGÜL HÍVÁSA (INVOKÁCIÓ)
GYÓNÁS (BŰNVALLÁS ÉS FELOLDOZÁS)

II. BEVEZETŐ RÉSZ

BEVEZETŐ ZSOLTÁR (INTROITUS)
GYÜLEKEZETI ÉNEKVERS (GLORIA PATRI)
KRISZTUS IMÁDÁSA (KYRIE)
GYÜLEKEZETI ÉNEKVERS
DICSŐÍTÉS (GLORIA IN EXCELSIS)
GYÜLEKEZETI ÉNEKVERS (GLORIA ÉS LAUDAMUS TE)
A NAP IMÁDSÁGA (KOLLEKTA)

III. IGEI RÉSZ

IGEOLVASÁS (LEKCIÓ) I–II.
ELŐJÁTÉK ÉS AZ ÜNNEP ÉNEKE (GRADUÁLÉNEK)
IGEHIRDETÉSI ALAPIGE, IGEHIRDETÉS, [IGEHIRDETÉSI ÉNEK]
(KERESZTELÉS)
HITVALLÁS (CREDO)
HIRDETÉS
[ÉNEKKARI SZOLGÁLAT VAGY GYÜLEKEZETI ÉNEK]
ÁLTALÁNOS KÖNYÖRGŐ IMÁDSÁG (ORATIO OECUMENICA)

IV. ÚRVACSORAI RÉSZ

ÚRVACSORAI ÉNEK (VAGY ÉNEKVERS)
[AZ ÚRVACSORA BEVEZETÉSE (SURSUM CORDA)]
NAGY HÁLAADÓ IMÁDSÁG (PRAEFATIO)
SZENT, SZENT, SZENT! (SANCTUS)
A SZENTLÉLEK HÍVÁSA (EPIKLÉZIS)
SZERZÉSI IGÉK
EMLÉKEZZÉL MEG, URUNK... (ANAMNÉZIS)
MIATYÁNK
AZ ÚR BÉKESSÉGE (PAX)
ISTEN BÁRÁNYA (AGNUS DEI)
KRISZTUS TESTÉNEK ÉS VÉRÉNEK VÉTELE (COMMUNIO)
IMÁDSÁG (POSTCOMMUNIO)

V. KÜLDÉS, ÁLDÁS

ELBOCSÁTÁS
ÁLDÁS
ZÁRÓÉNEK
UTÓJÁTÉK

6. Énekverses istentiszteleti rend

Az istentisztelet rendje három helyszínt feltételez: oltár, szószék és ambó. Ez utóbbi elkészítését és használatát a liturgiai bizottság ajánlja.

A [...] zárójel az elhagyható részeket tartalmazza.

I. ELŐKÉSZÜLET

HARANGOZÁS, [BEVONULÁS]

A lelkész és a szolgálattevők a sekrestyében együtt imádkoznak, majd (a harangozás alatt) belépnek a templomba. Ekkor a gyülekezet feláll, és csendes imádsággal fogadja a szolgálattevőket. Amikor a szolgálók a helyükre mennek, a gyülekezet leül.

Ünnepi alkalmakkor a szolgálattevők bevonulnak, egyéb esetben – a helyi lehetőségeknek megfelelően – egyszerűen a helyükre lépnek, majd leülnek.

KÖSZÖNTÉS

A lelkész röviden – igével (pl. a heti igével) – köszönti a gyülekezetet. Szükség esetén néhány mondatban tájékoztatja a gyülekezetet az istentisztelettel kapcsolatos információkról (pl. szól az egyházi esztendő vonatkozásairól, az úrvacsora rendjéről, az istentisztelet témáját meghatározó aktualitásról).

ELŐJÁTÉK ÉS GYÜLEKEZETI ÉNEK

A gyülekezeti éneket megfelelő orgona- vagy fúvóselőjáték vezetheti be. A gyülekezeti ének lehet dicséret vagy az egyházi év jellege szerint választott ének.

ISTEN NEVÉNEK SEGÍTSÉGÜL HÍVÁSA (INVOKÁCIÓ)

A lelkész az oltárhoz lép, vagy az oltárasztal mögé áll.

[Luther Kis káté-beli javaslata alapján *szabad lehetőség* van arra, hogy keresztet vessünk magunkra. A keresztvetés hitvallás mások és önmagam számára, amellyel megvallom: Krisztushoz tartozom, meg vagyok jelölve a kereszt jelével. Aki keresztet vet, ne ítélje el azt, aki nem vet keresztet; aki nem vet keresztet, ne ítélje el azt, aki keresztet vet! Ez a gyülekezetben megfelelő módon tanítható és gyakorolható.]

Lelkész: Az Atya, [✚] Fiú, Szentlélek nevében.
A gyülekezet éneklí vagy mondja az „Ámen”-t:

Gyülekezet: **Ámen.**

GYÓNÁS (BŰNVALLÁS ÉS FELOLDOZÁS)

A salutatio bibliai hagyományokra épülő mondatai használhatók többféle módon is. Úgy is, hogy csak a lelkész köszönt, úgy is, hogy a gyülekezet válaszol rá. Szentírási értelemben a „lelkeddel” kifejezés az egész embert jelenti. A párbeszéd összeköti a gyülekezetet és az istentiszteleti szolgálattal megbízott lelkészt.

Lelkész: Az Úr Jézus Krisztus kegyelme legyen mindnyájatokkal!

[*Gyülekezet:* **És a te lelkeddel!**]

A bűnbánat bevezetéseként gyónási lekiót is felolvashatunk, amelyben – különböző tradíció szerint – szerepelhet a tízparancsolat, a parancsolatok kettős jézusi összefoglalása, az apostoli biztatás vagy más igeszakasz is.

Ott, ahol a lelkész ezt indokoltnak tartja, vagy a gyülekezet igényli, rövid, bűnbánatra hívó, a kegyelem elfogadására buzdító igehirdetés vagy meditáció is elhangozhat.

[Testvéreim az Úrban! Vizsgáljuk meg magunkat Isten színe előtt!
Hallgassuk meg a Tízparancsolatot!

Ha gyónási lekiók is vannak, a gyülekezet itt feláll – ezt a lelkész kézmozdulatával jelezheti.

Ezt mondja az Úr:

Én vagyok az Úr, a te Istened. Ne legyen más istened! Ne vedd hiába Istened nevét! Szenteld meg az ünnepnapot! Tiszteld atyádat és anyádat! Ne ölj! Ne paráználkodjál! Ne lopj! Ne tégy felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot! Ne kívánd felebarátod házáat! Ne kívánd felebarátod házastársát vagy bármiféle tulajdonát!

Mert én, az Úr, a te Istened, féltőn szerető Isten vagyok, aki megbünteti az atyák bűnét a fiakon harmad- és negyedízig azokon, akik engem gyűlölnék; de kegyelmet gyakorlok ezerízig azokkal, akik szeretnek engem, és megtartják az én parancsolataimat.

Krisztus Urunk ezt mondja a parancsolatokról:

Szeresd az Urat, a te Istenedet, teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből! Ez az első és nagy parancsolat. A második pedig hasonlít ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat! Nincs más parancsolat, amely nagyobb ezeknél.

Az Úr Jézus Krisztus apostola ezt tanítja:
Ha azt mondjuk, nincsen bűn mibennünk, magunkat csapjuk be, és igazság nincsen bennünk. Ha megvalljuk bűneinket, hűséges és igaz az Isten, megbocsátja bűneinket, és megtisztít minden gonzságtól.]

Lelkész: Testvéreim! Isten színe előtt gondoljunk méltatlanságunkra, és valljuk meg bűneinket!

Ha nincs gyónási lekción, a gyülekezet itt áll fel – ezt a lelkész kézmozdulatával jelezheti. Itt rövid csendet is tarthatunk. Ezután a gyülekezet válaszol a gyónási kérdésekre, és/vagy elmondja a gyónó imádságot:

Lelkész: Az élő Isten színe előtt kérdezem mindenkitől személy szerint: Testvérem az Úrban! Vallod-e magad bűnösnek és ezért kárhozatra méltónak?

Gyülekezet: *Vallom.*

Lelkész: Bánod-e igazán bűneidet?

Gyülekezet: *Bánom.*

Lelkész: Megbocsátottál-e mindazoknak, akik vétkeztek ellened?

Gyülekezet: *Megbocsátottam.*

Lelkész: Igyekez-e Isten akarata szerint élni?

Gyülekezet: *Igyekezem.*

Lelkész: Hiszed-e, hogy Isten a Krisztusért megbocsát a megtérő bűnösnek?

Gyülekezet: *Hiszem.*

Lelkész: Legyen néktek a ti hitetek szerint!

[Ezzel a hittel könyörögjünk Isten irgalmáért!]

És/vagy:

Gyülekezet: *Vallom előtted, szent és igaz Isten, hogy vétkeztem ellened és embertársaim ellen gondolattal, szóval és cselekedettel. Sok jót elmulasztottam, sok rosszat elkövettem. Nem vagyok méltó kegyelmedre, méltó vagyok ítéletedre. Hozzád fordulok mégis: nincs más reménységem. Szent Fiadért, az Úr Jézus Krisztusért kérlek: légy hozzám irgalmas, és bocsásd meg bűnömet! Ámen.*

Lelkész: Bízatom, testvéreim! Isten megkönyörült rajtunk Jézus Krisztus által, aki meghalt bűneinkért, hogy Istenhez vezessen minket.

(A dőlt betűs rész az egyházi esztendő szerint változik; lásd a 9. fejezetben.)

A lelkész áldásra emeli kezét.

Én pedig feltámadott Urunk megbízásából feloldozlak benneteket bűneitekből az Atya, ✚ a Fiú és a Szentlélek nevében! Járjatok új életben a Szentlélek erejével!

Vagy:

Jézus Krisztus feltámadása után ezt mondta tanítványainak: Békesség néktek! Ahogyan engem küldött az Atya, én is úgy küldelek titeket: akiknek bűneit megbocsátjátok, megbocsátatnak azoknak, akikéit megtartjátok, megtartatnak. Ezért az Úr rendelése szerint hirdetem bűneitek bocsánatát, hogy oldozva legyetek a földön és a mennyben, az Atya, ✚ a Fiú és a Szentlélek nevében!

Bízzatok és örüljétek, bűnbánó és Krisztusban reménykedő testvéreim: Isten megbocsátotta bűnötöket. Az ő Szentlelke legyen veletek, hogy teremjétek a megtérés gyümölcseit az Úr Jézus Krisztus által!

*Gyülekezet: **Ámen.***

A gyülekezet helyet foglal – ezt a lelkész kézmozdulatával jelezheti.

II. BEVEZETŐ RÉSZ

BEVEZETŐ ZSOLTÁR (INTROITUS)

A lelkész (vagy a gyülekezet) az egyházi évnél megfelelő zsoltárt olvas (lásd 12. fejezet). A keretvers megismétlése előtt hangzik el a Szentháromság dicsérete, a Gloria Patri-énekvers. (A zsoltárt a gyülekezet is mondhatja, ebben az esetben a doxológia-énekvers elmarad.)

GYÜLEKEZETI ÉNEKVERS (GLORIA PATRI)

A gyülekezet az egyházi évnél megfelelően a GyLK énekverses rendjei egyikének első énekét énekli.

A lelkész megismétli a zsoltár keretversét, majd így folytatja:

KRISZTUS IMÁDÁSA (KYRIE)

Lelkész: Uram, irgalmazz; Krisztus, kegyelmezz; Uram, irgalmazz!

Vagy:

A lelkész kibővített Kyriét mond az egyházi év szerint változó szöveggel (lásd 9. fejezet). A három mondat végén a következő formulát használja: „Uram, irgalmazz; Krisztus, kegyelmezz; Uram, irgalmazz!” Ezeket a záradékokat a gyülekezet megismétli.

GYÜLEKEZETI ÉNEKVERS

A gyülekezet az egyházi évnak megfelelően a GyLK énekesrendjei egyikének második énekét énekli.

DICSŐÍTÉS (GLORIA IN EXCELSIS)

Lelkész: Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön béke, és az emberekhez jóakarát!

GYÜLEKEZETI ÉNEKVERS (GLORIA ÉS LAUDAMUS TE)

A gyülekezet az egyházi évnak megfelelően a GyLK énekesrendjei egyikének harmadik énekét énekli.

A NAP IMÁDSÁGA (KOLLEKTA)

[*Lelkész:* Az Úr legyen veletek!

Gyülekezet: **És a te lelkeddel!]**

Lelkész: Imádkozzunk!

A lelkész elmondja a nap imádságát.

Lelkész: ... az Úr Jézus Krisztus által, aki veled és a Szentlélekkel Isten, él és uralkodik mindörökkön-örökké.

Gyülekezet: **Ámen.**

Az LK kétféle kollektá imádságot tartalmaz: az első az ún. ógyházi kollektá, a második pedig a nap kérése mai megfogalmazásban. A lelkész szabadon választhat a kettő közül.

A lektor(ok) az ambóhoz lép(nek).

III. IGEI RÉSZ

Az énekesrend istentiszteleti rendben két olvasmány van. Ha az igehirdetés alapigéje evangélium, a két olvasmány: ószövetségi igeszakasz és epistola. Ha az igehirdetés alapigéje az Ószövetségből való, akkor az olvasmányok sorrendje: epistola, majd evangélium. Ha az igehirdetés alapigéje epistola, akkor az olvasmányok rendje: ószövetségi textus, majd evangélium. A válaszok (responzumok) mindig az adott műfajhoz igazodnak. Ószövetségi igeszakasznál: „Áldjuk az Urat, mert irgalmas, / és beszéde megmarad örökké.” Levélbeli igénél (epistolánál):

„Urunk, szentelj meg minket igéddel! / A te igéd igazság.” Evangéliumolvasásnál: „Ez a mai nap evangéliuma. / Áldunk téged, Krisztusunk!”

IGEOLVASÁS (LEKCIÓ) I.

Ószövetségi igeszakasz esetén:

Lelkész: Hallgassa meg a gyülekezet Isten igéjét! Az ószövetségi olvasmányt megírva találjuk ... könyve ... fejezetének ... versétől [a ... versig]:

A gyülekezet feláll, és az igeolvasásokra való válasz végéig állva marad.
A lektor felolvassa az igeszakaszt.

Az igeszakasz végén:

Áldjuk az Urat, mert irgalmas,
[*Gyülekezet:*] **és beszéde megmarad örökké.**

Vagy
levélbeli olvasmányánál (epistolánál):

Az ünnep epistoláját megírva találjuk ... levele ... fejezetének ... versétől [a ... versig]:

Az igeszakasz végén:

Urunk, szentelj meg minket igéddel!
[*Gyülekezet:*] **A te igéd igazság.**

Vagy
evangéliumnál:

Lelkész: Hallgassa meg a gyülekezet az ünnep evangéliumát!

Az evangélium bejelentése után, felolvasása előtt – a böjti időt kivéve – a gyülekezet halleluját énekelhet.

Isten igéjét olvasom ... evangéliuma ... fejezetének ... versétől [a ... versig]:

Az evangéliumi szakasz végén:

Ez a mai nap evangéliuma.
[*Gyülekezet:*] **Áldunk téged, Krisztusunk!**

IGEOLVASÁS (LEKCIÓ) II.

Lelkész: Hallgassa meg a gyülekezet Isten igéjét ... könyve ... fejezetének ... versétől [a ... versig]!

Az igeolvasást a megfelelő válasz követi.

ELŐJÁTÉK ÉS AZ ÜNNEP ÉNEKE (GRADUÁLÉNEK)

Ez lehet graduálének vagy a Szentlelket segítségül hívó ének is (az énekrendet lásd a 10. fejezetben). Az előjáték a graduálének feldolgozása legyen.

IGEHIRDETÉSI ALAPIGE

Lelkész: Kegyelem néktek és békesség, Istentől, a mi Atyánktól és a mi Urunktól, Jézus Krisztustól! Hallgassa meg a gyülekezet az igehirdetés alapigéjét, amelyet egyházunk a mai ünnepnapra rendelt! Megírva találjuk ... könyve ... fejezetében a ... verstől [a ... versig]:

Az igeszakasz végén a lelkész és a gyülekezet a megfelelő választ (responzumot) mondja (lásd az olvasmánynál).

IGEHIRDETÉS

[A prédikációt követően rövid csendet tarthatunk, vagy néhány mondatos szabad imádság is elhangozhat.]

[IGEHIRDETÉSI ÉNEK]

Az igehirdetésre a gyülekezet énekverssel válaszolhat a szószékről bejelentett szám szerint, vagy csendes orgonajáték vezethet át a hitvalláshoz. Ha nincs énekvers vagy orgonajáték, a hitvallás közvetlenül az igehirdetéshez kapcsolódik.
(Az igehirdetés témájához illő énekkari szolgálatnak is ez a helye.)

(KERESZTELÉS)

Amennyiben az istentiszteleten keresztelés van, úgy az igehirdetési ének helyén keresztelési éneket is énekelhetünk, és a hitvallást a keresztelés keretén belül mondjuk.

HITVALLÁS (CREDO)

Az első padok egyikében (lehetőleg jól látható helyen) egy gyülekezeti tag feláll, és elkezd a hitvallást, melyet a gyülekezet állva folytat.
(Kellő előkészítés és a gyülekezet egyetértése esetén a következő hitvallási énekek helyettesíthetik a mondott hitvallást: EÉ 247, 251, 252, 250. Ilyenkor természetesen az igehirdetési ének elmarad.)

Amennyiben az istentiszteleten keresztelés van, úgy a hitvallás a keresztelés keretén belül hangzik el.

Apostoli hitvallás

Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtőjében. És Jézus Krisztusban, az ő egyszülött Fiában, a mi Urunkban, aki fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától, szenvedett Poncius Pilátus alatt; megfeszítették, meghalt és eltemették. Alászállt a poklokra, harmadnapon feltámadt a halottak közül, fölment a mennybe, ott ül a mindenható Atya Isten jobbján, onnan jön el ítélni élőket és holtakat.

Hiszek Szentlélekben. Hiszem az egyetemes anyaszentegyházat, a szentek közösségét, a bűnök bocsánatát, a test feltámadását és az örök életet. Ámen.

Vagy:

Niceai hitvallás

Hiszek az egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek, minden láthatónak és láthatatlannak teremtőjében.

Hiszek az egy Úrban, Jézus Krisztusban, Isten egyszülött Fiában, aki az Atyától született minden idő előtt, Isten az Istentől, világosság a világosságtól, valóságos Isten a valóságos Istentől, született és nem teremtetett, az Atyával egylényegű, és általa lett minden. Érettünk, emberekért és üdvösségünkért leszállt a mennyből. Megtestesült a Szentlélektől és Szűz Máriától, és emberré lett. Keresztre feszítették értünk Poncius Pilátus alatt, kínhalált szenvedett, és eltemették, harmadnapon feltámadt az Írások szerint, fölment a mennybe, ott ül az Atya jobbján, újra eljön dicsőségben ítélni élőket és holtakat, és uralmának nem lesz vége.

Hiszek a Szentlélekben, Urunkban és éltetőnkben, aki az Atyától és a Fiútól származik, akit az Atyával és a Fiúval együtt imádunk és dicsőítünk, és aki szólt a próféták által. Hiszem az egy, szent, egyetemes és apostoli egyházat. Vallom az egy keresztséget a bűnök bocsánatára. Várom a holtak föltámadását és az eljövendő örök életet. Ámen.

HIRDETÉS

A hirdetés az ambótlal hangzik. A lelkész által előre leírt hirdetésben a könyörgés aktuális témáira is utalhatunk.

[ÉNEKARI SZOLGÁLAT VAGY GYÜLEKEZETI ÉNEK]

Az énekari szolgálatnak általában ez a helye, de gyülekezeti énekvers is elhangozhat itt. Ez alatt össze lehet gyűjteni az offertóriumot.

ÁLTALÁNOS KÖNYÖRGŐ IMÁDSÁG (ORATIO OECUMENICA)

A lelkész keretimádsággal kezdi és zárja a könyörgést. A lektorok elmondják az egyes (rövid) kéréseket, amelyek így fejeződnek be:

Lektor: ... Jézus Krisztusért kérünk,

Gyülekezet: **Urunk, hallgass meg minket!**

A zárómondatnál:

Lelkész: ... az Úr Jézus Krisztus által.

Gyülekezet: **Ámen.**

Kivételes esetben elképzelhető a könyörgés egyszerű formája.

Ha az istentiszteleten nincs úrvacsora, akkor itt következik a Miatyánk, az áldás és a záróének.

IV. ÚRVACSORAI RÉSZ

ÚRVACSORAI ÉNEK (VAGY ÉNEKVERS)

Itt elsősorban úrvacsorai témájú vagy ún. Jézus-éneket énekeljünk. Bűnbánati éneket csak akkor válasszunk, ha abban a kegyelem ígéje is megszólal.

[AZ ÚRVACSORA BEVEZETÉSE] (SURSUM CORDA)

[Lelkész: Az Úr legyen veletek!

Gyülekezet: **És a te lelkeddel!**

Lelkész: Emeljük fel szívünket!

Gyülekezet: **Fölemeljük az Úrhoz!**

Lelkész: Adjunk hálát az Úrnak, a mi Istenünknek!

Gyülekezet: **Méltó ez és igaz!***]

NAGY HÁLAADÓ IMÁDSÁG (PRAEFATIO)

Ha a bevezető párbeszéd elmarad, akkor bevezetésként:

[*Lelkés:* Emeljük fel szívünket az Úrhoz, és magasztaljuk szent nevét:]
[Valóban] méltó és igaz, illő és üdvösséges, hogy mindenkor és mindenhol hálát adjunk neked, mindenható Istenünk és Atyánk, a Jézus Krisztus által,*

A nagy hálaadó imádság változó részeit lásd a 9. fejezetben. Általánosabb használatra a következőket ajánljuk:

Advent:

* aki beteljesítette a próféták jövendölését, és üdvözítőül jött a világba.

Szenteste és karácsony:

* akiben a láthatatlan Isten látható emberré lett, és békességet hozott a világnak.

Vízkereszti idő:

* aki világosságul jött el a világba, és életet hozott az embernek.

Böjtelő:

* aki magára vette vétkes adósságunk terhét, hogy a bűn többé ne uralkodjék rajtunk.

Böjti idő:

* aki halálra adta magát értünk, hogy el ne vesszünk bűneinkben, hanem elnyerjük az örök életet.

Húsvét:

* aki – miután halálával legyőzte a halált – harmadnapra föltámadt a sírból, és kinyilatkoztatta az örök életet.

Húsvéti idő:

* aki feltámadt a halálból, s így örökkévaló örömet szerzett népének.

Pünkösd:

* aki elküldte a Szentlelket, hogy gyermekeidet az egyház közösségébe gyűjtse.

Szentháromság ünnepe és az azt követő vasárnapok:

* akiben eljött az üdvösség e világba, hogy az ember Isten gyermekeként élhessen.

* aki országodba hívott el minket, és bűnbocsátó irgalmad tanúja lett a világban.

* aki újjáteremtő szereteted tanúja a világban, hogy az új életben járva eljussunk az örök életre.

* aki el nem múló irgalmad tanúja a világban, hogy kegyelme vezessen az örök élet útján.

* aki gondviselő szereteted tanúja a világban, hogy aggodalmaskodás helyett atyai jószágodban bízva, hitben járjunk.

- * aki hűség tanúja a világban, hogy meghalljuk az örök élet evangéliumát, és általa eljussunk az üdvösségre.
- * akinek szeretete és jósága körülöleli életünket, hogy visszataláljunk az atyai házhoz.
- * aki a keresztségben bűnbocsátó szereteted zálogát adja, hogy az örök élet reménységében élhessünk.
- * aki elnémítja a dicsekvőt, és az alázatost felmagasztalja.
- * aki letörli a sírók szeméről a könnyet, és szétszakítja a halál köteleit.
- * aki szétszóródott nyáját újra egyesíti, hogy az neve dicséretére éljen e világban.
- * akiben megjelent közöttünk személyválogatást nem ismerő szereteted, hogy minden ember üdvösségre jusson.
- * akiben bűnbocsátó szereteted testet öltött a világban, hogy megváltson, és megszabadítson Isten gyermekeinek életére.
- * aki egyházát mindenkor megtartja.

Ítélet vasárnapja:

- * akit élők és holtak Bírójává tettél, hogy egyedül benne reménykedjünk.

Reménység vasárnapja:

- * aki az eljövendő világban uralkodni fog mindenek fölött.

Örök élet vasárnapja:

- * aki előtt minden térd hajoljon meg: mennyeieké, földieké és föld alattiaké.

Reformáció ünnepe:

- * aki Lelked erejével megújítja egyházát, hogy tanúid legyünk e világban.

Az apostolok és evangélisták ünnepei:

- * aki apostolokat hívott és küldött az örök élet evangéliumának hirdetésére, hogy mi is üdvösségre jussunk.

Ezért az angyalokkal, az üdvözültek mennyei seregével és a földön küzdő egész egyházzal együtt áldunk és magasztalunk téged, és ujjongó énekkel hirdetjük szent neved dicsőségét.

A gyülekezet feláll, és a Pax végéig állva marad.

SZENT, SZENT, SZENT! (SANCTUS)

A gyülekezet az egyházi évek megfelelően a GyLK énekverses rendjei egyikének negyedik énekét énekli.

A SZENTLÉLEK HÍVÁSA (EPIKLÉZIS)

Lelkés: Szent vagy, Urunk, és nagy a te irgalmad, elítéled a bűnt, de megmented a bűnösöket szeretett Fiad élete árán.

Ételt és italt adsz az embereknek, hogy életük legyen, és boldogan adjanak hálát tenéked. Nekünk pedig lelki ételt és italt és örök életet is adtál Jézus Krisztus által. Ezért a nagy irgalmadért áldunk, és kérünk, hogy amikor most Jézus Krisztus parancsának engedelmeskedünk, küldd el Szentlelkedet, hogy Krisztus teste legyen kenyérünkkel ebben a kenyérben, és vére legyen italunkkal ebben a borban. Minket is szentelj meg, hogy ajándékosd testvéri közösségben üdvösségünket munkálja!

Vagy:

Szent vagy, Urunk, és nagy a te irgalmad, elítéled a bűnt, de megmented a bűnösöket szeretett Fiad élete árán. Ezért a nagy irgalmadért áldunk, és kérünk: küldd el Szentlelkedet, hogy Krisztus testét és vérével vegyük üdvösségünkre ebben a kenyérben és borban, és testvéri közösséggé legyünk!

SZERZÉSI IGÉK

Lelkés: A mi Urunk, Jézus Krisztus azon az éjszakán, amelyen elárultatott, kezébe vette a kenyeret, hálát adott, megtörte, tanítványainak adta, és ezt mondta: Vegyétek, egyétek, ez az én testem, + amely tiértetek adatik. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!

Hasonlóképpen, miután vacsorált, kezébe vette a kelyhet is, hálát adott, nekik adta, és ezt mondta: Igyatok ebből mindnyájan, ez a kehely az új szövetség az én véremben, + amely tiértetek és sokakért kiontatik bűnök bocsánatára. Ezt cselekedjétek, valamennyiszer isszátok az én emlékezetemre!

A lelkész (amennyiben az oltár előtt áll) a gyülekezet felé fordulva, kezében a kehellyel és a cibóriummal így folytatja (a lelkész döntse el, hogy melyik formulát használja következetesen):

Lelkés: Íme, megváltásunk szent titka!

[*Gyülekezet*]: **Halálozat hirdetjük, Urunk, amíg el nem jössz!**

Vagy:

Ezért valamennyiszer eszünk e kenyérből, és iszunk e kehelyből, az Úr halálát hirdetjük, amíg el nem jön. Mert méltó a megöletett Bárány,

hogy övé legyen az áldás és a tisztesség, a dicsőség és a hatalom mind-örökkön-örökké.

Gyülekezet: Ámen.

EMLÉKEZZÉL MEG, URUNK... (ANAMNÉZIS)

Lelkész: Kérünk, Istenünk, emlékezzél meg szeretett Fiad értünk viselt szenvedéséről és haláláról, áraszd ki Szentlelkedet mindnyájunkra, hogy Megváltónk keresztjének titkát ünnepelve feltámadásának erejében részesüljünk!

Emlékezz meg egyházadról, amelyet Krisztus vérén váltottál meg. Őrizd hitét, tartsd meg békességben, és add meg teljes egységét. [Emlékezz meg püspökeinkről, pásztorainkról, elöljáróinkról és mindazokról, akik egyházadban szolgálnak. Őrizz meg bennünket a szentek közösségében. Emlékezz meg, Urunk, azokról, akik Krisztus békességében távoztak ebből az életből, és minden elhunytáról, akiknek hitét egyedül te ismered.]

Imádunk és dicsérünk téged Jézus Krisztus által, mert őáltala, ővele és őbenne tiéd, mindenható Atyaisten, a Szentlélekkel egységben minden tisztelet és dicsőség most és mindörökké.

Gyülekezet: Ámen.

MIATYÁNK

A gyülekezet a lelkész vezetésével együtt mondja.

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is. Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek, és ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól, mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

AZ ÚR BÉKESSÉGE (PAX)

Lelkész: Az Úr békessége legyen mindenkor veletek!

[Gyülekezet: És a te lelkeddel!]

Lelkész: Köszöntsük egymást a békesség jelével!

Gyülekezet: **Legyen békesség köztünk mindenkor!**]

A Paxot a gyülekezet tagjai egymás felé fordulva mondják („Békesség néked”), és kézfogással adják tovább. A Pax után a gyülekezet helyet foglal.

ISTEN BÁRÁNYA (AGNUS DEI)

A gyülekezet az egyházi évnek megfelelően a GyLK énekesrendjei egyikének ötödik énekét énekli.

KRISZTUS TESTÉNEK ÉS VÉRÉNEK VÉTELE (COMMUNIO)

A lelkész az úrvacsoravételre készülő imádságot mond. (További imádságok találhatóak az EÉ 703–704. oldalán.)

Lelkész: Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondd, és meggyógyul az én lelkem.

Vagy:

Úr Jézus Krisztus, aki halott voltál, de íme, élsz örökké, és mindent megteszel üdvösségünkre, add meg most mindenkinek azt, amire szüksége van: a kételkedőnek hitet, a gyengének állhatatosságot, a keményszívűnek megtérést, az elesettnek új erőt, az aggódónak megnyugvást és a szomorkodónak vigasztalást! Egyesíts minket szent tested és véred közösségében, hogy valamennyien részesüljünk minden értelmet meghaladó békességében, és megízleljük eljövendő országod örömét!

Gyülekezet: **Ámen.**

(Kitárt, hívogató karral:)

Lelkész: Íme, minden kész! Jöjjetek az Úr megterített asztalához!
[Ízleljétek és lássátok, hogy jó az Úr!]

Sumptio esetén először a lelkész vesz úrvacsorát, majd indul, és adja az ostyát.

Az ostyánál: Ez Krisztus teste. A kehelynél: Ez Krisztus vére.

Vagy:

Vegyétek és egyétek, ez a mi Urunk, Jézus Krisztus teste, amely értetek adatott. Igyatok ebből mindnyájan, ez Krisztus vére, amely értetek ki-
ontatott bűneitek bocsánatára.

Az egyes „köröknél” a köszöntés:

Békesség néktek!

A „kör” befejezésénél:

Jézus Krisztus teste és vére tartson meg titeket az igaz hitben, a szeretetben az örök élet reménységére!

Vagy:

Menjete el békességgel, és teremjétek az új élet áldott gyümölcseit!

Az úrvacsoraosztás alatt a gyülekezet hálaadó éneket énekel, vagy a kántor ide illő művet játszik (sub communione).

IMÁDSÁG (POSTCOMMUNIO)

Az úrvacsorai eszközök méltó elrendezése után a lelkész a gyülekezet felé fordul:

Lelkész: Áldjátok az Urat, mert jó!

[Gyülekezet:] És örök az ő irgalma.

Ha hagyományos oltár van, akkor a lelkész az oltár felé fordulva folytatja:

Lelkész: Áldunk téged, mindenható Istenünk, hogy örömet és békességet ajándékoztál igédben és Krisztus Urunk testének-vérének közösségében. Kérünk, őrizd meg bennünk ennek a közösségnek minden áldását, hogy erős hittel ragaszkodjunk hozzád, és őszintén szeressük embertársainkat, az Úr Jézus Krisztus által.

Vagy:

Urunk, magasztalásodat hallotta fülünk: add, hogy süket legyen a veszekedés és a békétlenség hangjára. Nagy szeretetedet látta szemünk: add, hogy meglássa a megígért örök életet. Dicséretedet énekelte nyelvünk: add, hogy az igazat vallja ezután. Templomodban járt a lábunk: add, hogy a világosság útján járjon ezután. Testedből részesült a testünk: add, hogy új életet éljen ezután. Hála neked kimondhatatlan jószágodért!

Gyülekezet: **Ámen.**

ELBOCSÁTÁS

A lelkész a gyülekezet felé fordul.

Lelkész: Testvéreim! Menjetek, és hirdessétek az Úr halálát és feltámadását! Tanúskodjatok szeretetéről! Megízleltétek a bűnbocsánat örömét, építsétek hát a testvéri közösséget az emberek között megbocsátással és áldozatos szeretettel!

A gyülekezet a küldés és az áldás között énekelheti a magyar nemzeti himnuszt.

ÁLDÁS

A lelkész az ároni vagy a szentháromsági áldást mondja.

[*Lelkész:* Isten népe!]

Lelkész: Az Úr áldjon meg és őrizzen meg téged! Az Úr világosítsa meg az ő arcát terajtad, és könyörüljön rajtad! Az Úr fordítsa az ő arcát tefeléd, ✚ és adjon neked békességet!

Vagy:

Áldjon meg titeket a mindenható Isten, az Atya ✚ és a Fiú és a Szentlélek!

Gyülekezet: **Ámen.**

ZÁRÓÉNEK

A gyülekezet az egyházi évnek megfelelően a GylK énekverses rendjei egyikének hatodik énekét énekli, vagy az alkalomhoz illő – lehetőség szerint az egyházi évvel egybeeső, a hétköznapok útjaira indító – éneket énekel.

UTÓJÁTÉK

A gyülekezet az utójátékot lehetőleg ülve hallgassa meg.

Amennyiben az istentisztelet elején a szolgálattevők bevonulnak, úgy itt következik a kivonulás.

